

De Kempense

2020 jaargang 32 - 4

Genealoog

INHOUD

Editoriaal

- 2 Drie Koningen-drieling
- 4 Kerkelijke dispensaties in de kwartieren van Eijsskens-Proost (slot)
- 9 Duitse voorouders
- 10 Oud Schrift transcriberen
- 11 Het benoemen van verre verwantschappen
- 17 Mededelingen en kort nieuws
Jaarvergadering van FV-Regio Kempen
- 18 In memoriam *Leo Van Herwegen*
- 19 Huwelijken Antwerpen:
Kathedraal O.L.Vr. Noord 1755-56-57
- 33 Oud Schrift *Transcriptie DKG 2020-3*
- 34 Oud Schrift *Transcriptie DKG 2020-4*
- Colofon

Werkten mee aan dit nummer:

*Mariette Backs, Victor Bertels,
Ludo Lathouwers, Ludo Proost,
Marc Van den Cloot, Walter Verreycken.*

Editoriaal

Vic Bertels

Wij zouden wel willen, maar de omstandigheden dwingen ons om het nu ook weer over de corona-epidemie te hebben. Begin september zag alles er nog goed uit, onze genealogische dag ging normaal door en ook de geplande cursus kon gestart worden begin oktober.

De relatieve vrijheid heeft niet lang geduurd, de cursus moest halfweg stilgelegd worden en onze maandelijkse bijeenkomsten van november en december werden afgelast door de sluiting van het Kasteel de Renesse.

Onze genealogische dagen konden dit jaar maar voor de helft van hun aantal doorgaan en bestuursvergaderingen waren ook eerder zeldzaam. Iedereen zit met hetzelfde probleem: sociaal contacten zijn volledig weggevallen!!

Ook in onze vereniging stellen we vast dat door de coronamaatregelen, niet alleen de activiteiten op een laag pitje staan, maar erger is dat de onderlinge menselijke contacten eveneens voor een groot deel zijn weggevallen. Waar wij in normale tijden toch regelmatig een mail kregen van een lid met een vraag of een aanbod is dit het voorbije jaar erg geminderd, en dan spreken we nog niet van de persoonlijke contacten met andere bestuursleden. zoombijeenkomsten en skypegesprekken blijven voorlopig nog ersatzmiddelen om contact te hebben met leden van een vereniging. Zelfs de thuiswerkers beginnen het op hun heupen te krijgen van steeds maar alleen te zitten, zonder fysiek contact met collega's. Het sociale leven is voor 100% stilgevalen en men kan zich afvragen in welke mate dat zich zal herstellen als het zeer verhoopte vaccin zal kunnen toegediend worden

Het bestuur van regio Kempen heeft alleszins de bedoeling om zo snel mogelijk haar activiteiten te hervatten. Het voorbije jaar heeft ons de gelegenheid gegeven om een aantal zaken bij te werken. Wij hopen in het voorjaar te kunnen starten met de vorig jaar al aangekondigde opfriscursussen.

Als toemaatje kregen we een brief van de goede Sint:

Beste FV leden,

Nu jullie al een jaar geen opzoekingen hebt kunnen doen in de archieven, geen bezoekje hebt kunnen brengen aan uw documentatiecentrum of geen pintje hebt kunnen drinken met uw collega's genealogen moet ook ik u teleurstellen. Onze (herboren) minister van Volksgezondheid, blijft ons verbieden om te genieten van het leven, -van spijs en drank verlos ons heer. Als kindervriend en gulle gever van al wat lekker is kan ik u echter maar een ding aanbevelen: HET VACCIN, Het beschermt tegen onheil, eenzaamheid, verveling, slapeloosheid en echtelijke twisten! Ik zal hierboven bij mijn baas ook eens aandringen dat hij het KERSTEKINDJE toch kan laten geboren worden, liefst zonder besmetting met corona

Inmiddels hou de moed erin, genealogie is immers een prachtige hobby. Hou het gezond en alles komt weer goed.

Drie Koningen-drieling

Walter Verreycken

Tijdens mijn opzoekingen kwam ik een drieling tegen met de namen van de Drie Koningen.

Toen ik hierover meer informatie ging zoeken, bleek dat dit een verspreid gebruik was. Zowel in Vlaanderen als in Nederland zijn heel wat voorbeelden te vinden, sommigen zelfs gedoopt op 6 januari, de kerkelijke feestdag van deze Drie Koningen.

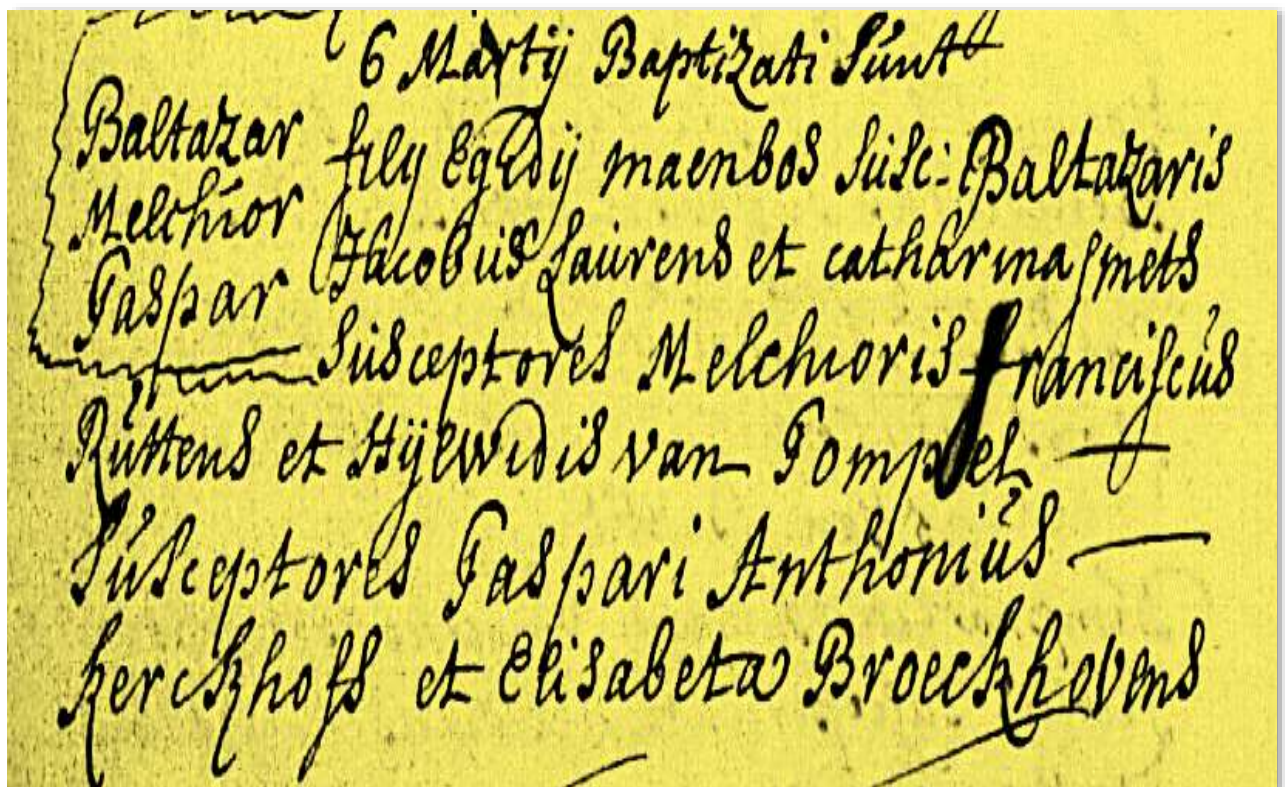
In de Kempen vond ik twee voorbeelden:

1. Op 6 maart 1573 werden in Geel gedoopt: Baltazar, Melchior en Gaspar, zonen van Egidius Maenbos. De naam van de moeder werd niet genoemd. De peter en meter van elk kind werden afzonderlijk vermeld.

6 maart 1573 zijn gedoopt

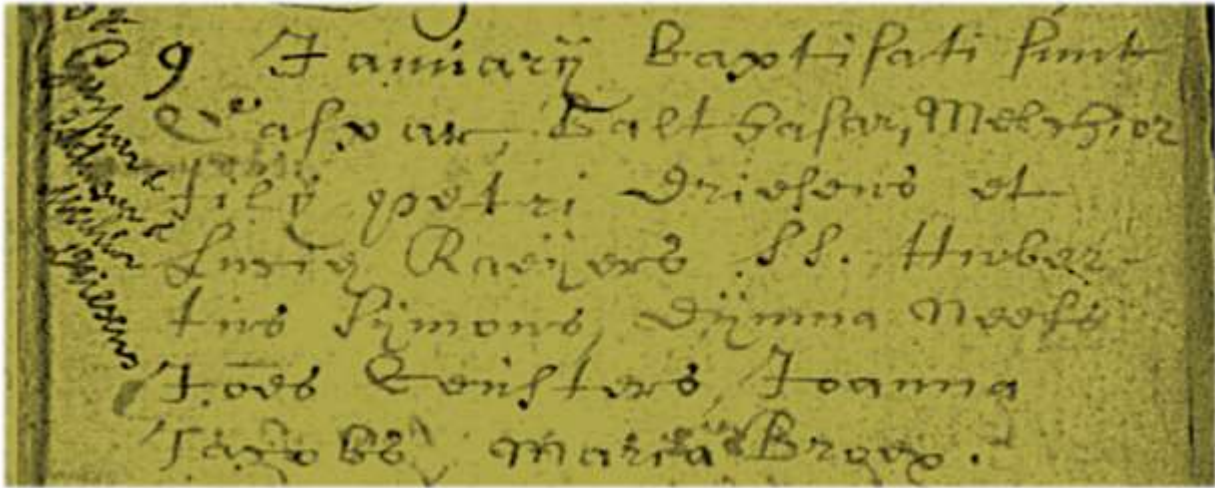
Balthazar, zoon van Egidius Maenbos,
getuigen Jacobus Laurens en Catharina Smets;
Melchior, Franciscus Ruttens en Hijlwidis van Gompel;

Gaspar, Anthonius Kerckhofs en Elisabeta Broeckhovens.

2. 29 januarij 1652 zijn gedoopt:

Gaspar, Balthazar, Melchior, zonen van Petrus Driesens en Lucia Raeijers. Getuigen: Hubertus Sijmons, Dijnna Neefs, Jo(anne)s Ceusters, Joanna Jacobs, Maria Broex

**In de twintigste eeuw werd in de Kempen
een drieling met deze namen geboren:
Caspar, Balthazar en Melchior**

Op 5 augustus 1917 trouwt de 24-jarige uit Mierlo afkomstige fabrieksarbeider Josephus Bollen met de uit Driel afkomstige 23-jarige Johanna Maria van Heck.

Dat gebeurt in Helmond. Ook hun kinderen worden in Helmond geboren. Toch woont de familie regelmatig enige tijd in Mierlo. Het echtpaar had al zes kinderen toen zich in [1929 een drieling](#) aankondigde. De kranten stonden vol met berichten over de drieling die op Driekoningen 1930 geboren werd.

Omdat dat een bijzondere dag was, kregen de baby's behalve een Nederlandse doopnaam als tweede naam die van een van de drie koningen: Antonius *Caspar*, Adrianus *Balthazar* en Joseph *Melchior*. Het gezin bestond nu uit elf personen. Dat zouden er twaalf worden door de geboorte van nog een dochter in 1932.
Bron: geschiedenisvalkenswaard.nl

*De drieling Bollen op 6 mei 1937
t.g.v. hun eerste communie*

Kerkelijke dispensaties voor een huwelijksbeletsel in de kwartieren van Eijskens-Proost: (3 en slot) De aanwezigen bij het huwelijk te Mechelen in 1789.

Ludo Proost

In de vorige afleveringen telden we acht kerkelijke huwelijksdispensaties in de kwartieren van Eijskens-Proost en hun voorouders. We maakten kennis met de huwelijksregistratie en de bloedverwantschap van het echtpaar en de samenstelling van hun gezin. Nu bekijken we van dichtbij wie de andere actoren waren bij dit huwelijk en welk motief er kon spelen om dit huwelijk in Mechelen te laten plaatshebben.

Motieven voor het huwelijk te Mechelen

Bij de familieleden in de besproken kwartierstaten (zie: De Kempische Genealoog nr. 2 in 2020) waren er drie huwelijken die buiten Gierle plaatsvonden: Antwerpen (de vakken nummers 30+31 = 44+45), Mechelen (2+3) en Zandhoven (40+41). De trouw te Zandhoven is het eenvoudigst te verklaren doordat de toekomstige echtgenoten afkomstig zijn uit die gemeente. Voor Antwerpen en Mechelen blijken er andere redenen gespeeld te hebben, want de toekomstige echtparen zijn alle afkomstig uit Gierle en blijven er ook wonen. In dit artikel richt ik me op de mogelijke redenen om het huwelijk in Mechelen te laten doorgaan.

Vooreerst het *Mechelse poorterschap* (zie: [Mechelen, personendatabank](#)). In de lijst van de Mechelse Poorters komen noch Ferdinand noch Anna Catharina voor. Dat poorterschap lijkt ook niet hun bedoeling te zijn, want na het huwelijk wonen ze in Gierle.

Een *nakende geboorte* en de voorstelbare schaamte rond de onwettelijkheid ervan lijkt ook geen reden te zijn om het huwelijk buiten

Gierle te houden. Het eerste kind is pas in 1791 geboren. Voor de mogelijkheid van een ander (doodgeboren) kind in de periode 1789-1790 is er ook geen enkel teken te vinden zowel te Gierle als te Mechelen.

Er zijn *geen familieleden* aanwezig als huwelijksgetuigen: alleen de koster Franciscus Verheijen van de [Sint-Janskerk](#) en een parochiaan Guilielmus La Montaigne uit de naburige [Sint-Romboutsparochie](#). De vrouw van deze laatste is afkomstig uit Gierle. Zou dit een aanknopingspunt kunnen zijn? Joanna Elisabeth Roefs gehuwd met deze parochiaan is dochter van Joannes Roefs (Gierle, 1698-1774) en Magdalena Franken (Gierle, 1701-1783). Ik vond geen familiale banden voor haar met het echtpaar Ferdinandus Eijskens en Anna Catharina Proost.

Of wijst de afwezigheid van familieleden als getuige op een *conflict*?

Of waren die familieleden om de een of andere reden *verhinderd*? Deze reden zou wel eens doorslaggevend kunnen zijn. Uit de gezins-samenstelling van de ouders van Anna Catharina Proost blijkt dat er op het moment van haar huwelijk nog 4 kinderen leefden waaronder haarzelf, 1 zuster en 2 broers: Cornelius Proost onderpastoor in Herentals en Franciscus Proost. Een gelijkaardige toestand is op te merken bij het oorsprongsgezin van Ferdinandus Eijskens. Er waren nog twee broers in leven: Joannes Franciscus en Paulus. Er zijn dus voldoende mannen aanwezig om een keuze voor de huwelijksgetuigen te maken. Het blijft onbekend waarom ze niet aanwezig waren op het huwelijk.

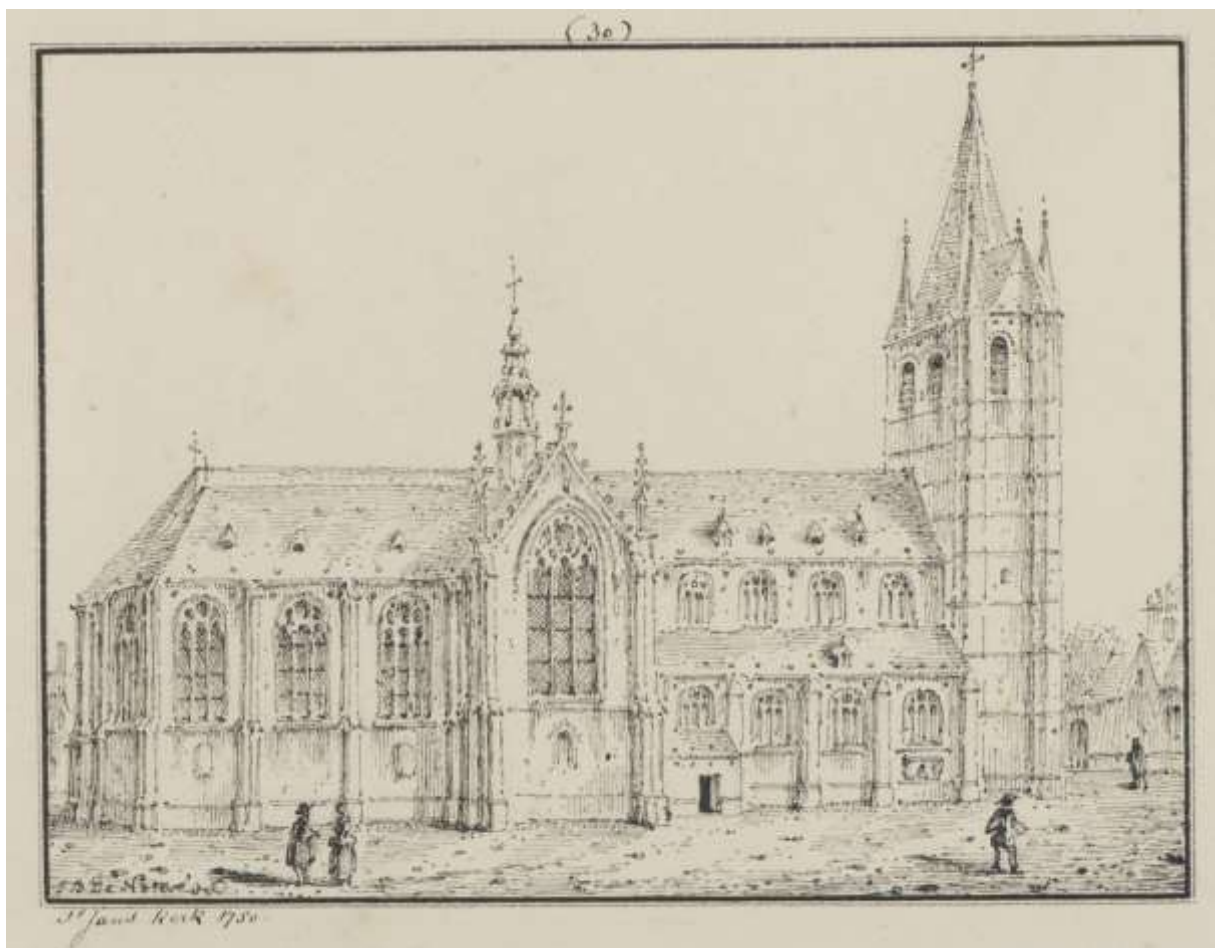
Of *werkten en verbleven* de echtelieden in Mechelen en hebben ze mekaar daar leren kennen?

Een vergezochte maar niet onmogelijke reden zou een zucht naar *praal* kunnen zijn? De [Sint-Jansparochie](#) was blijkbaar zo rijk dat dit zich ook uitdrukte in de aankleding van de binnenruimte van de kerk. Het is voorstelbaar dat er nog andere minder of meer geloofwaardige veronderstellingen te formuleren zijn

Verder onderzoek zal misschien een antwoord op deze opengebleven vraag brengen. En die

zoektocht laat ik aan de afstammelingen van Eijskens-Proost over.

De Sint-Janskerk te Mechelen (zie afbeelding 1) is toegewijd aan Johannes de Doper en Johannes de Evangelist. De Congregatie van de Oratorianen verzorgden er de parochiediensten vanaf 1645 tot in 1797 toen deze priesters verjaagd werden door de Franse Republiek. Zo komen we aan bij de dienstdoende pastoor in 1789: J.G. Opwis.

Afbeelding 1: De noordzijde van de Sint-Janskerk te Mechelen in 1750
(Bron: Bonheiden, Duffel, Sint-Katelijne-Waver, Mechelen, Zemst [Regionale beeldbank](#), overgenomen met de toestemming van het Stadsarchief van Mechelen)

Die v^{ij}ndertigste ^{quinta} may 1789 factis tribus proclamatio-
 nibus juncti sunt matrimonio Ferdinandus Eijskens
 et anna catharina proost natæ in Gierle cum dispen-
 satione in impedimento 3^{ti} et 4^{ti} mixtim consanguini-
 tatis gradû ex parte eminentissimi dñi et ex parte
 Episcopi antverpiensis coram me infrascripto et
 testibus guilielmo la montagne parochiano M. ruy-
 di et francisco vergeijlen custode
 Ferdinandus Eijskens
 Anna Catharina Proost
 guilielmus lamontijagt Jg opwis past pijs
 francis vergeijlen koster

Foto 1 Het huwelijk van Ferdinandus Eijskens en Anna Catharina Proost in 1789

Wie is Joannes Gerardus Opwis?

Joannes Gerardus Opwis is op [27 december 1733](#) omstreeks 1 uur 's nachts geboren te [Kevelaar](#). Hij wordt op dezelfde dag in de Sint-Antonius-Abt-kerk gedoopt. Zijn ouders heten Joannes Opwis en Sibilla Reijnders. Kevelaar paalt aan de grens tussen Nederland en Duitsland en is nu gelegen in de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen. In 1789 behoorde het toe aan het Koninkrijk Pruisen en lag het in het bisdom Roermond. Kevelaar was toen en

ook nu nog een mariale bedevaartplaats. In 1642 begon daar de verering en de cultus-leiding werd in de handen van de Oratorianen van [Pierre de Bérulle](#) gegeven. Hun aanwezigheid te Kevelaar verklaart waarschijnlijk de keuze van Joannes Gerardus Opwis om toe te treden tot deze priestercongregatie. De Oratorianen hadden ook een [Latijnse School](#) te Mechelen en dus is de verplaatsing van Joannes Gerardus naar Mechelen waarschijnlijk daardoor te begrijpen.

Het klinkt misschien verwonderlijk dat een priester uit een Duitstalig gebied in Mechelen kon resideren als pastoor. Maar uit onderzoek blijkt dat het Nederlands verspreid was in Noord-Rijnland. In sommige grensplaatsen met Nederland was het zowel de schooltaal als de taal van de prediking. Vermoedelijk sprak of verstond Joannes Gerardus Opwis daarom Nederlands.

Overleden op 30 april 1796 was hij 62 jaar en bijna 6 maanden oud. Hij werd begraven op 2 mei. Zijn overlijden en begrafenis staan genoteerd in een parochieboek van zowel Sint-Rombouts als van Sint-Jan. Als bijzonderheid -om de begrafenisklasse aan te duiden- stond er in het Nederlands bijgeschreven: *tinlijk* en ook [tinnencandelaers lijk](#). Bij deze klasse werd er 15 pond aan wassen kaarsen gebruikt.

Wie zijn de huwelijksgetuigen Guilielmus La Montagne en Franciscus Verheijen?

In de geraadpleegde bronnen heb ik verschillende schrijfwijzen van Guilielmus' naam gevonden. Hijzelf schrijft zijn naam als '*gilelmus lamontijngt*'.

Hij is afkomstig van Heverlee en (daar?) omstreeks 1733 geboren. Zijn ouders heetten Guilielmus en Maria Catharina Willems. Op 5 februari 1770 werd hij als poorter van Mechelen ingeschreven met de naam Guillielmus Lamontaigne d' Henne¹. Hij is dan volgens deze inschrijving 37 jaar oud.

Enkele dagen daarvoor, op 3 februari 1770, huwde hij met Joanna Elisabeth Roefs uit Gierle in de Sint-Petrus-en-Pauluskerk in Mechelen.

Hij was schoenmaker. Guilielmus overleed te Mechelen op 2 september 1803.

Joanna Elisabeth Roefs werd in 1732 te Gierle gedoopt en overleed in Mechelen in 1792. Na

een dienst in de Sint-Romboutsparochie op 3 maart 1792 werd ze begraven.

Samen met Joanna Elisabeth had Guilielmus één kind: Joanna Catharina La Montagne de Henne werd in de Sint-Romboutskerk gedoopt in 1774, en overleed ongehuwd te Mechelen in 1823.

Franciscus Verheijen, de koster, was in 1782 in de Sint-Jansparochie met Anna Maria Van Dijck uit Onze-Lieve-Vrouw-Waver (of Sint-Katelijne-Waver?) gehuwd. Ze kregen drie kinderen: Franciscus in 1783, Anna Maria in 1789 en Joannes Cornelius in 1793.

Dispensaties als genealogische bron

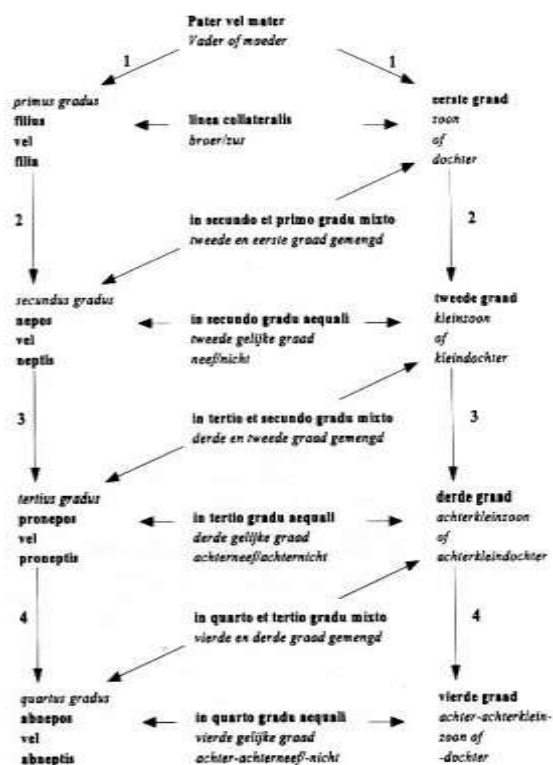
De wens om kerkelijke huwelijksbeletselen te laten opheffen, blijkt een omstandig werk op te leveren. Volgens de kerkelijke regels moeten de toekomstige echtgenoten tot vier generaties voor hun geboorte op deze bezwaren controleren (figuur 1). Dat betekent dat zij ver in verleden terug moesten kijken gaande van ongeveer honderd jaar tot 120 of meer. Begrijpelijk wil dit zeggen dat ze elk hun kwartierstaat moesten opbouwen en dit in afdalende tijdsorde: 2 ouders, 4 grootouders, 8 overgrootouders en 16 betovergrouders. In het maximale geval dus per echtgenoot 30 personen. Zouden de mensen toen (en nu?) echt zo ver op de hoogte geweest zijn van hun voorouders? En ..., zochten ze dat ook effectief uit? Mijn dagelijkse zeer jeugdige ervaring in het verleden ging alvast niet verder dan mijn grootouders aan vaders en moeders kant. In de praktijk kon men nog op de kennis van de eigen ouders rekenen om wat verder in het verleden te zoeken.

Vermoedelijk zal die opzoeking door samenwerking van de familieleden en de pastoor met zijn parochiale boeken tot een resultaat geleid hebben.

¹ Vermoedelijk het gehucht [Henne in Vaux-sous-Chèvremont](#) deelgemeente van Chaudfontaine in

de provincie Luik. Of verwijst Henne naar Hainaut (Henegouwen)?

In beginsel moesten ook de geestelijke verwantschappen nog worden gecontroleerd: waaronder de vraag wie hun peter en de meter waren? Ook voor deze laatste geestelijke verwantschap diende men in een mogelijk huwelijk tussen dopeling met peter of meter een dispensatie aan te vragen.

Figuur 1 - Kerkelijke of canonieke graden
(Bron: GeneaKnowHow)

Daarnaast diende men ook de leeftijd van de man en vrouw vaststellen. Toen minimaal 16 voor de jongens en voor de meisjes was dit 14 jaar. Met mijn ervaring over de honderden geraadpleegde registraties in de parochiale huwelijksboeken blijkt dat voor het gros van de huwelijken de leeftijden op de huwelijksdag deze minima wel ver overschreden.

Deze kerkelijke dispensaties zijn voor ons genealogen interessante wegen om deze verwevenheid van families in eenzelfde gemeente op te volgen. Voor een onderzoeker vraagt dit meer onderzoekswerk dan alleen

met de eigen mannelijke of vrouwelijke stamreeksen te werken. Voor elk echtpaar dat men registreert moeten ook alle kinderen worden genoteerd. Want het is mogelijk dat veel latere huwelijken uitmonden bij een, soms zelfs meerdere, van hun telgen.

Het opzoeken van de broers en zusters en hun respectievelijke echtgenoten is dus niet alleen gebruikelijk om de graatgenealogie samen te stellen. Het kan ook worden gebruikt als controlemiddel om de opvolging van de generaties vast te leggen.

Bij het onderzoek naar een mogelijke genetische oorsprong van bepaalde ziekten of beperkingen maken erfelijkheidscentra een gelijkaardige complete kwartierstaat op. Ook het onderzoek naar verwantschappen via het autosomale DNA heeft nood aan zulke uitgebreide kwartierstaten.

Geraadpleegde bronnen

Klik op de onderstreepte woorden in de bovenstaande tekst of op de onderstaande verwijzingen. Zij leiden naar de websites.

COLLEGE VOOR MENSELIJKE ERFELIJKHEID VAN BELGIE, *College genetics*, 2018.

'Stamboom', *Huisarts en genetica*, 2020.

NEEFS, J., *Parochieregisters Gierle*, 2020.

RIJKSARCHIEF IN BELGIE, *Parochieregisters. Provincie Antwerpen (Digitaal)*, 2020 .

TUBS (pseudoniem) e.a., *Dialekte und sprachen in Nordrhein-Westfalen*, *Wikipedia*, 2020.

Een Duitse voorouder?

Ludo Proost

Het Nederlandse Centrum voor Familie-geschiedenis heeft eind november 2020 haar nieuwe editie van het CBG-magazine *Gen.* aan haar leden bezorgd. CBG geeft aan niet-abonnees de mogelijkheid om één van de artikelen af te laden van haar [website](#).

Dit artikel kopt als volgt: [Kirchenbücher & Standesämter](#) van de hand van Fritz Juengling. Het vertaalde artikel beschrijft de Duitse bronnen waar genealogische informatie over een Duitse voorouder kan worden gevonden.

Een Duitse voorouder? Weinig waarschijnlijk! Dat dacht ik enkele jaren geleden ook.

Totdat ik nog dieper ging graven en mijn 'oudbetovergrootvader' *Jan Schönermarck Jacobz* uit de nevelen van de tijd opdook.

Deze voorouder Jan is omstreeks 1705 te [Peine in de deelstaat Niedersachsen](#) geboren. Op 14 mei 1730 huwt hij met Susanna van Eijk in Voorburg (Zuid-Holland). En zo begon de genealogische lijn die bij elke generatie de Belgisch-Nederlandse grens naderde en uiteindelijk bij mijn vader uitkwam (kader).

Met deze weet u waar u kan zoeken als er in uw lijn of familie een Duitser uit het verre verleden opduikt.

-
- I Jan **Schönermarck** Jacobz (° omstreeks 1705) en *Susanna van Eijk* (°1696) gehuwd in 1730 te Voorburg (Zuid-Holland)
 - II Daniel **Schoondermark** (1731-1788) en *Lucia de Vries* (1729-1793) gehuwd in 1753 's Gravenhage (Zuid-Holland)
 - III Johannes Cornelis **Schoondermark** (1762-1826) en *Wilhelma Goutsmits* gehuwd in 1796 te Mierde (Noord-Brabant)
 - IV Henrica **Schoondermerk** (1804-1870) en Joannes Cornelius **van Liemdt** (1800-1840) gehuwd in 1825 te Mierde (Noord-Brabant)
 - V Arnolda **van Liempt** (1834-1906) en *Joannes Henricus Heymans* gehuwd in 1859 te Arendonk (Antwerpen)
 - VI Maria Catharina **Heymans** (1860-1932) en *Joannes Franciscus Van Wuytswinkel* (1854-1934) gehuwd in 1882 te Arendonk (Antwerpen)
 - VII Maria Carolina Elisabeth Van **Wuytswinkel** (1894-1953) en *Karel Proost* (1897-1966) gehuwd in 1920 te Turnhout (Antwerpen)
 - VIII Renatus Augustinus Catharina **Proost** (1924-1992) en *Malvina Constantia Joanna Theys* (1930-2009) gehuwd in 1950 te Turnhout (Antwerpen)

Kader - Mijn stamreeks Schönermarck naar Proost

Een nieuwe opgave van een tekst oud schrift om te transcriberen.

Het betreft een verkoop van een woonhuis met grond.

De transcriptie van deze tekst vindt u in dit nummer

Goop brief

De ondergeschreeven margellianus de veeget behent bij
desen wel ende deingdelijck verkochte lieden een ende ten
proffijt te van Robertus jansen, den welken is accepterende een
een woning met een paticken landt groot een gemet daer
mede gande, actielyck in pachte gebruyckt bij tacite recon-
die door Ernestus clajssens, gestaan ende gelegen binnen de perwich-
van hardige wat noot van de kercke, onder localijckhede van
oijck lande dit met alle de drooghe ende groene getheijlen daer
op staende ende inderacude, geene gesondert wichte gere. secret
afleenschel ter rescue van s' pachtens landts prijs, desen goop
goddiect mits voorten gode des schelen pars: Gijf goop een tanne
in bouden, door gratiueit aens s' verpachtens liijfvrane
een engel. leu gijne in specie ende voor de goop somme
principael de somme van een hondert vijfen dertigh ponden
grooten wistelgeldt, bouden alle ingosten doovan elfden milt
van theeren inarchit. gelden, thien den penninck ende isrie
indien der stadt, den gooper sal in het gebruyck komen
ende jou. sieren van sijnen goop met den eersten mey
aenstaende, aldus geden onder hier verbandt ende obligatly
reciprocijckly als naer stelde met renunciatie als naer stijlle
actum tot cost nieuwhere the desen 28 febr. 1769 dinst. sta. beuyt

Het benoemen van verre verwantschappen

Ludo Lathouwers

Het benoemen van verwantschappen die verder reiken dan neef, oom, tante, kleinkind of grootvader levert vaak problemen op. De oorzaak daarvan is dat namen ervoor meestal geen standaardtaal zijn en niet in het woordenboek te vinden zijn.

Maar ook als ze in het woordenboek staan is helderheid vaak zoek.

Communiceren met elkaar vereist dat men kan benoemen wat men bedoelt en op genealogische websites vindt men dan ook diverse nomenclatuur terug waarmee deze verwantschappen worden aangeduid. Het probleem is dat zij in haar systematiek soms helderheid, samenhang mist.

Neven en nichten allerlei

Met het probleem van benoemen werd ik enkele jaren geleden geconfronteerd toen ik er achter kwam dat een naamgenoot van mij uit de Verenigde Staten “verre” familie van me was. Hoe ver had ik uitgezocht: wij hadden dezelfde *oudgrootouders*. Hoewel het begrip waarschijnlijk bekend is bij de lezers van dit tijdschrift zal niemand het in een woordenboek terugvinden.

Voor de lezer, niet-genealoog: een *oudgrootvader* is de overgrootvader van een overgrootvader, zes generaties terug in de tijd, d.w.z. ruim 150 jaar.

De vraag die ik mij stelde was hoe de verwantschap met mijn Amerikaanse naamgenoot benoemd moest worden. We waren van dezelfde generatie en het leek derhalve logisch dat we verre neven waren van elkaar. Maar wat is precies een *neef* en wat bedoelen we met *ver*?

Het woordenboek

In het Verschuieren Groot Geïllustreerd Woordenboek (1991) leest men dat *verre neef* hetzelfde betekent als *achterneef*.

De definitie van *achterneef* die ik er op nasloeg was inderdaad vrij algemeen: een mannelijke bloedverwant, één of meerdere graden verder dan neef.

Een probleem met het begrip *neef* in onze taal is dat het zowel de betekenis heeft van zoon van broer of zus als zoon van oom of tante.

Nu speelde het onderscheid tussen beide betekenissen in de correspondentie met mijn naamgenoot uit de V.S. gelukkig geen rol want het was hem vanaf het begin zonneklaar dat ik niets van een *nephew* maar alles van een *cousin* had. Ik was zijn *cousin* - zij het “a distant one” - en dat was al mooi genoeg.

Het Engelse woord *cousin* is afgeleid van het Latijnse *consobrinus* of *consobrina* dat de betekenis heeft van zoon, resp. dochter van iemands oom of tante langs moederskant. Ook wij kennen het woord *kozijn* in zijn genealogische betekenis maar omdat het geen standaardtaal is en alleen in België tot de informele spreektaal behoort kunnen we het beter niet gebruiken. Een praktisch nadeel is bovendien - overigens ook in het Engels, in tegenstelling tot het Frans (*cousin/cousine*) en het Duits (*Vetter/Cousine*) - dat er geen vrouwelijke vorm van bestaat.

Toch wordt een oplossing in de Nederlandse taal geboden door het gebruik van synoniemen die het begrip *neef/nicht* nader definiëren.

Zo noemt het Van Dale Woordenboek Hedendaags Nederlands (2006) de zoon/dochter van een broer of zus een *oom- of tantezegger* terwijl het Groot Woordenboek Verschuieren (1991) de zoon/dochter van oom of tante een *volle neef* of *nicht* noemt.

Ook Wikipedia definieert op dezelfde manier het onderscheid tussen het kind van broer of zus en het kind van een oom of tante.

Jammer genoeg bestaat er – zowel in België als in Nederland – verwarring over de precieze betekenis van het begrip *volle neef/nicht*:

1) In het Groot Woordenboek van Verschuieren *volle neef* zowel omschreven als “zoon eigen broer of zuster” als “zoon van oom of tante”. In de buitentekstplaat Bloed- en Aanverwantschappen waarnaar verwezen wordt staat het begrip “volle neef” echter alléén voor de zoon van oom of tante en “neef” voor de zoon van broer of zus.

In hetzelfde woordenboek wordt het begrip *halve neef* genoemd als de zoon van een neef. In die zin betekent halve neef dus hetzelfde als *achterneef* voor zover de verwantschap één graad verder reikt dan die van neef.

2) In de cursus genealogie voor beginners¹ wordt in een tabel die bloedverwantschappen definieert volgens het burgerlijk recht “volle neef” aangeduid als de zoon van broer of zus en “neef” als de zoon van oom of tante.

Ondanks het gebrek aan eenduidigheid in woordenboeken en andere vormen van documentatie kan gesteld worden dat binnen de context van het Nederlandse taalgebied als geheel een consensus aanwezig is om het onderscheid tussen een zoon van **broer** of **zus** en een zoon van **oom** of **tante** aan te duiden met het onderscheid tussen NEEF en VOLLE NEEF.

Dit neemt niet weg dat het woord *volle neef* of *nicht*, zelfs onder genealogen, niet vaak gehanteerd wordt. Ik gebruik zelf soms op oneigenlijke manier het verkleinwoord *neefje* of *nichtje* om aan te geven dat het om de kinderen van broer of zus gaat omdat die gewoonlijk jonger zijn dan de kinderen van oom of tante.

Het “*canon law registration*” systeem (CLR).

Mijn Amerikaanse *cousin* moet van het probleem alleszins niet wakker gelegen want anders had hij mij verteld dat in zijn eigen taal middels de “*canon law relationship chart*” (CLR-tabel) (tabel 1 en 2) nomenclatuur ontwikkeld werd waarbij elke relatie tussen bloedverwanten op een samenhangende manier benoemd kan worden.

Het systeem dat haar oorsprong vindt in het canoniek of kerkelijk recht definieert graden van verwantschap in termen van het verschil in generaties tussen twee verwanten en hun meest recente gemeenschappelijke voorouder (MRGV) (Tabel 1 en 2).

Cousins als kinderen van oom en tante delen grootouders met elkaar en zijn twee generaties verwijderd van hun MRGV.

Volle neven zijn volgens het kerkelijk recht² verwanten in de 2^e graad omdat twee geboorten in rechte lijn leiden naar de meest recente gemeenschappelijke voorouders (MRGV).

Cousins die dezelfde *grootouders* hebben worden in het Engels *first cousins* (1C) genoemd. Wanneer verwanten *overgrootouders* met elkaar delen noemt men ze *second cousins* (2C), betovergrootouders *third cousins* (3C) enz.

Verwanten die in genealogische zin NIET van dezelfde generatie zijn worden benoemd in termen van het kleinste aantal generaties dat één van beiden verwijderd is van hun meest recente gemeenschappelijke voorouders. Het aantal generaties dat verwanten zelf van elkaar verschillen wordt geformuleerd als “*once* (1R), *twice* (2R) enz. ... *removed*”.

In het Prisma handwoordenboek Engels-Nederlands wordt het begrip *achterneef* vertaald als *second nephew* als men de zoon van een *neef* bedoelt en als *first cousin once removed* als men de zoon van een *volle neef* bedoelt.

Voor een heldere naamgeving in het Nederlands pleit ik er dan ook voor het begrip *neef/nicht* exclusief te reserveren voor de kinderen van een broer of zus. Een *achterneef* (*second nephew*) is dan de *kleinzoon* van een broer of zus enz.

Was mijn Amerikaanse naamgenoot op de hoogte geweest van de genealogische nomenclatuur in zijn taalgebied dan had hij mij verteld dat wij *fifth cousins* (5C) zijn.

Het lijkt me handig om in het Nederlandse taalgebied dezelfde systematiek te hanteren.

¹ Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Regionale Afdeling Kempen, 2008.

² In België en Nederland gaat het huwelijks- en erfrecht uit van het Romeinse recht waarbij de graad van verwantschap

bepaald wordt door het totaal aantal geboorten die de bloedverwantschap hebben veroorzaakt. Voor personen van dezelfde generatie in de zijlijn betekent dit een verdubbeling t.o.v. het oude canoniek recht. De graad van verwantschap tussen volle neven wordt dan 4 i.p.v. 2.

In plaats van in het Nederlands de termen eerste, tweede, derde volle neef enz. te gebruiken opteer ik voor de termen “volle neven in de 1e graad”, 2e graad enz.

De term “graad” krijgt daardoor een genealogische i.p.v. een juridische betekenis maar dat hoeft geen probleem te zijn. Door het rangnummer (graad) te vermeerderen met één bekomt men de graad van verwantschap volgens het oude canonieke recht dat in België geldig was tot in 1983.

De graad van juridische verwantschap speelt een rol in wetgeving m.b.t. het huwelijks- en erfrecht (tabel 3).

Het Angelsaksische verwantschapssysteem CLR maakt abstractie van de richting van de verwantschap (uitgaande van iemand van een jongere dan wel van een oudere generatie) en identificeert als zodanig de genealogische relatie eerder dan dat het een tabel is met nomenclatuur.

Het benoemen van (verre) verwantschappen naar analogie met het CLR-systeem biedt niet alleen het voordeel van de helderheid en eenduidigheid.

Bij de interpretatie van de resultaten van autosomaal DNA onderzoek (atDNA)³ geeft de tabel van Blaine T. Bettinger die het CLR-systeem volgt belangrijke informatie m.b.t. de genetische verwantschap tussen personen.

Deze verwantschap komt tot uiting in de gemiddelde lengte van gemeenschappelijke fragmenten van naast elkaar liggende DNA-merkers uitgedrukt in centiMorgan (cM).

In de tabel (versie 4.0) vind ik bvb. de verwachting dat mijn 5th cousin (5C) in de V.S. gemiddeld 25 cM met mij deelt.

Het % gedeeld DNA bedraagt in theorie $\frac{1}{2}$ tot de 12^e macht $\times 2 = 0,049\%$.

Ter vergelijking: de gemiddelde cM tussen volle neven in de 1^e graad (1C) is 866 cM en het % DNA dat door hen gedeeld wordt is in theorie 12,5%.

Duidelijk is dat autosomaal DNA-onderzoek mij niet had geholpen om mijn naamgenoot in de V.S. op te sporen. Y-chromosomaal DNA onderzoek⁴ had, afgezien van de familienaam, wel het licht doen branden maar dat is een ander verhaal

Meest recente gemeenschappelijke voorouders	Voorstel Nederlandstalige nomenclatuur (volgens het model van het CLR)		Verwantschap volgens het kerkelijk of canoniek recht
Ouders	Kinderen		1 ^{ste} graad
Grootouders	Volle neven/nichten	1 ^{ste} graad	2 ^{de} graad
Overgrootouders		2 ^{de} graad	3 ^{de} graad
Betovergrootouders		3 ^{de} graad	4 ^{de} graad
Oudouders		4 ^{de} graad	5 ^{de} graad
Oudgrootouders		5 ^{de} graad	6 ^{de} graad
Oudovergrootouders		6 ^{de} graad	7 ^{de} graad
Oudbetovergrootouders		7 ^{de} graad	8 ^{ste} graad
Stamouders		8 ^{ste} graad	9 ^{de} graad
Stamgrootouders		9 ^{de} graad	10 ^{de} graad
Stamovergrootouders		10 ^{de} graad	11 ^{de} graad

Tabel 1 - Nomenclatuur geënt op het CLR-systeem en verwantschapsgraden volgens het canoniek recht

³ Autosomaal DNA wordt overgeërfd van beide ouders en achterhaalt (of bevestigt) verwantschappen die verspreid liggen over de volledige kwartierstaat.

⁴ Y-chromosomaal DNA is DNA dat een man alleen van zijn vader erft via zijn geslachtschromosoom en wordt nagenoeg ongewijzigd van de ene op de andere generatie doorgegeven.

Een Nederlandstalige nomenclatuur voor verre verwantschappen

Naar analogie met het Engelstalige verwantschapssysteem heb ik voor het Nederlandse taalgebied een tabel gemaakt waarbij elke verwantschap tussen bloedverwanten op een heldere en coherente wijze benoemd kan worden (Tabellen 1 en 2).

Ik heb ervoor gekozen om *oudoom* te definiëren als de oom van een betovergrootvader, d.w.z. vier generaties verder dan *oom*.

In Nederland heeft *oudoom* de betekenis van wat men in Vlaanderen een *grootnonkel* of *grootoom* noemt. De keuze lijkt me niettemin verdedigbaar in acht genomen dat ook het begrip *oudvader* verwijst naar een voorvader die vier generaties verder reikt dan *vader*.

De tabel benoemt verwantschappen voor elke mogelijke relatie tussen twee personen met gemeenschappelijke voorouders (MRGV) die - in dit voorbeeld - tot zes generaties terug gaan.

In de tabel kan men zus/-tante/-nicht noteren i.p.v. broer/-oom/-neef.

De cellen boven en onder de diagonaal benoemen de verwantschap tussen personen van verschillende generaties.

In eerste instantie had ik daarvoor Nederlandse equivalenten gezocht maar begrippen als *volle grootoom in de 3^e graad* (3C2R) of *volle achterachterneef in de 2^e graad* (2C2R) zijn omslachtig en stellen hoge eisen aan inzicht in het systeem.

Meest recente gemeenschappelijke voorouder (MRGV)	KIND 2	KLEINKIND	ACHTER-KLEINKIND	A-A KLEINKIND	A-A-A KEINKIND	A-A-A-A KLEINKIND
KIND 1	Broer	Oom	Grootoom	Overgrootoom	Betovergrootoom	Oudoom
KLEINKIND	Neef	Volle neef 1 ^e graad 1C	1C1R	1C2R	1C3R	1C4R
ACHTER KLEINKIND	Achterneef	1C1R	Volle neef 2 ^e graad 2C	2C1R	2C2R	2C3R
2A KLEINKIND	A-achterneef	1C2R	2C1R	Volle neef 3 ^e graad 3C	3C1R	3C2R
3A KLEINKIND	A-a-achterneef	1C3R	2C2R	3C1R	Volle neef 4 ^e graad 4C	4C1R
4A KLEINKIND	A-a-a-achterneef	1C4R	2C3R	3C2R	4C1R	Volle neef 5 ^e graad 5C

Tabel 2 - Verwantschap tussen personen met de MRGV als uitgangspunt

Het lijkt me daarom beter om dergelijke verwantschappen op een indirecte manier te benoemen.

Ik kies er dan ook voor de CLR-notitie met twee cijfers en twee letters te behouden. Het verlies aan informatie m.b.t. de richting van de weegt volgens mij niet op tegen de nadelen.

In het Nederlands omschrijft men dergelijke verwantschappen dus best op indirecte wijze, bvb. 2C1R als "*kind van een volle neef/nicht in de 2^e graad*" of als "*volle neef/nicht in de 2^e graad van zijn/haar vader of moeder*", naargelang het standpunt (2C of 1R).

De betekenis van verre verwantschappen

We brengen dergelijke verwantschappen graag te berde wanneer in onze stamboom een bekend persoon te vinden is uit ons politieke, economische of culturele verleden.

Maar ook wanneer men door middel van genealogisch of DNA-onderzoek levende personen op het spoor is gekomen die dezelfde voorouders hebben zal een dergelijke vondst ons meestal niet onberoerd laten.

Zo zijn oudere leden in mijn familie bekend met onze verwantschap met Eduardus Jacobus De Beukelaer (1843-1919). Eduard De Beukelaer, geboren in Ekeren, was een succesvolle ondernemer die in 1875 in Antwerpen in de Lange Kievitstraat een beschuitstoomfabriek begon, de latere N.V. De Beukelaers Fabrieken, Biscuits en Chocolade.

Eduardus De Beukelaer was een volle neef van mijn overgrootvader Petrus Franciscus Lathouwers (1862-1948) langs de kant van zijn moeder Anna Catherina Lathouwers (1815-1854). Anders gezegd: Eduards moeder was een zus van mijn betovergrootvader Jef Lathouwers (1818-1893).

De tabel laat zien hoe mijn verwantschap met hem benoemd kan worden:

Als *volle neef in de 1^e graad* (first cousin 1C) van mijn overgrootvader Petrus Lathouwers is Eduardus De Beukelaer een kleinkind en ben ik een *achter-achter-achterkleinkind* (trice removed 3R) van gemeenschappelijke voorouders.

Op de plaats waar rij en kolom elkaar ontmoeten zien we dat we volle neven van elkaar zijn in de 1^e graad die drie generaties van elkaar verschillen: 1C3R.

Oplossing van het parenteel van mijn betovergrootouders in de mannelijke lijn (340 personen) leerde mij dat ik – langs vaderskant - 22 volle neven en nichten in de tweede (2C) en 59 in de derde graad (3C) heb. Aangezien mijn oudovergrootvader Michael Lathouwers naast mijn betovergrootvader Jef en zijn 6 zussen nog 14 andere kleinkinderen had die voor nakomelingen zorgden ga ik ervan uit dat mijn *fifth cousin* uit de V.S. slechts één uit vele honderden neven en nichten in de 5e graad" (5C) moet zijn.

Vermits het overgrote deel van mijn familie de afgelopen 400 jaar in het gebied van polder en Kempen ten noorden Antwerpen heeft gewoond kan het niet anders dan dat verre neven en nichten in mijn familie mekaar wel eens moeten zijn tegengekomen, op straat, in de bus, in de supermarkt zonder zich bewust te zijn van elkaars bloedverwantschap.

Als men speurt naar verre neven en nichten die ook naamdrager zijn wordt de spoeling aanzienlijk dunner.

Dat ik langs vaders kant geen volle neven/nichten in de eerste graad (1C) had was mij uiteraard bekend. Gebleken is dat ik geen enkele volle neef of nicht heb in de 2e graad (2C) noch in de 4e graad (4C), wel elf volle neven en nichten in de 3e graad (3C) die aan het criterium voldoen. Door mijn onderzoek heb ik een aantal van hen persoonlijk ontmoet.

Door contacten in de V.S. en Nederland ben ik er achter gekomen dat eind 2018 éenenveertig volle neven en nichten naamdragers in de 5e graad (5C) in leven waren. Dertien van hen zijn Nederlanders die behoren tot de Rotterdamse tak van mijn familie. Dertien van hen zijn Amerikaanse staatsburgers, emigranten van de derde generatie wier grootouders begin vorige eeuw vanuit Antwerpen een nieuw bestaan opbouwden aan de andere kant van de oceaan.

Bronnen

Andre Sannen , Cursus genealogie voor beginners , VVF Regionale Afdeling Kempen , Oud-Turnhout , 2008.

Lazlo Passemiers , A history of De Beukelaer's Fabrieken, with specific reference to its corporate social responsibility (1885-1929). Thesis presented in fulfilment of the requirements for the degree Masters of Art (History) in the Faculty of Arts at the University of Stellenbosch. Supervisor: Dr. Anton Ehlers (te downloaden op internet), December 2011.

Ludo Lathouwers , De Kalmthoutse tak van mijn familie Lathouwers en de emigratie naar Amerika , in: Calmpthoutania , 2013 (65) nr. 2 pp. 41-53.

Ludo Lathouwers , Halve nichten, volle neven en verre kozijns , in: Vlaamse Stam , 2014-1 (50) , pp. 21-26.

Ludo Lathouwers , Lathouwers, een familie van Merksemse emigranten, in: Merksems Geschiedkundig tijdschrift “De Kijkuit”, 2013 (41) nr. 163 pp. 29-43.

Ludo Lathouwers , Mijn familie Lathouwers 1600-2000 . Een persoonlijke, historische en familiekundige verkenning , Minderhout , ongepubliceerde uitgave , 2016 (2010).

Ludo Lathouwers , Over parentelen, geografische spreiding, patrilocaliteit en migratie. De nazaten van Petrus Adriaanszoon Van Wechelen, alias De Lathouwer , in: Gens Nostra, 2017-3 (72) , pp. 132-138.

Ludo Proost , Autosomaal DNA en de zoektocht naar verwanten , in: De Kempense Genealoog , 2020-3 (32) , pp. 5-11.

Maarten Larmuseau , via autosomaal DNA op zoek naar (nog) onbekende familieleden en verwanten , in: Vlaamse Stam , 2015-4 (51) , pp.303-308.

Prisma Handwoordenboek Engels , Bewerking P. Gargano & F. Veldman , Het Spectrum , 2009 (2008).

Verschuieren Groot Geïllustreerd Woordenboek . Bewerking Red. Dr. F. Claes S.J. , Antwerpen , Standaard Uitgeverij , 1991 (1930).

Internet

Taaladviesbank via Taalunieversum.org

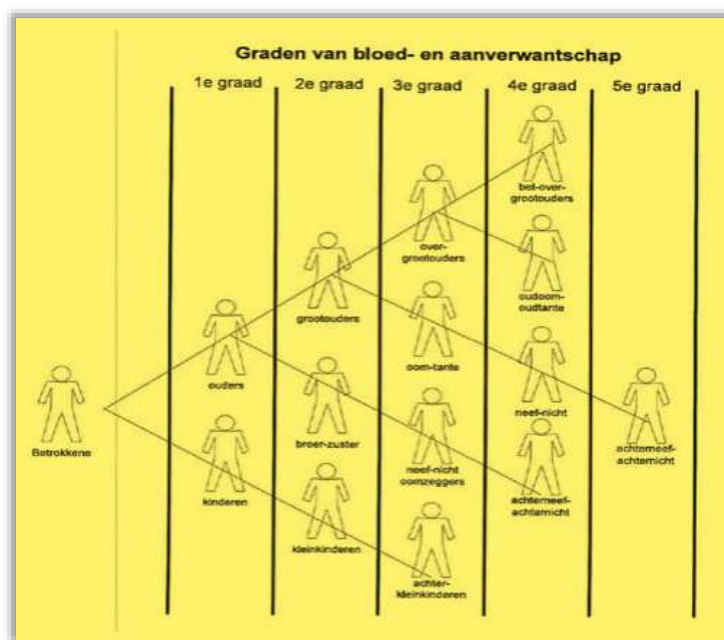
Definitions, terms, relationship charts on cousins via Wikipedia.org

Verwantschapsgraden/neef via Wikipedia.org.

What is a First Cousin, twice removed? via Genealogy.com

Relatedness Calculator

Een eerste versie van dit artikel getiteld “Halve nichten, volle neven en verre kozijns” verscheen in Vlaamse Stam 2014/1 (50) pp. 21-26.

(Bron: Gemeentebld van, Lingewaard, Nederland, 2019, 241328 van 8 oktober 2019)

Tabel 3 - Verwantschapsgraden volgens het burgerlijk recht in België en Nederland

Hernieuwing lidgeld 2021

Een moeilijk jaar voor de werking van onze vereniging is voorbij. Wij hopen op beterschap en rekenen er op dat alle leden hun lidmaatschap voor 2021 zullen vernieuwen.

Dit kan door overschrijving van € 37 op de rekening van *Familiekunde Vlaanderen Merksem* BE58 4141 1712 2179, met vermelding van uw lidnummer.

Alvast bedankt voor uw lidmaatschap.

Cursus

De geplande cursus familiekunde in oktober en november werd, omwille van de coronamaatregelen, per einde oktober opgeschort. Drie van de zes lessen konden plaatsvinden. Wij hernemen de lessen zodra de omstandigheden het toelaten. De cursisten zullen hiervan tijdig op de hoogte gebracht worden.

Planning activiteiten in 2021

Bij de opmaak van deze K.G. hebben wij er nog geen zicht op wanneer onze normale activiteiten kunnen opstarten.

De *genealogische bijeenkomst van woensdag 6 januari* zal zeer waarschijnlijk niet kunnen doorgaan. Het blijft onzeker voor de woensdagen **10 februari** en **3 maart**.

In de loop van de maanden **februari/maart** hervatten we de *cursus familiekunde* afhankelijk van de toegang tot het kasteel (cursusplaats).

Indien hier wijziging optreden zal dit meegedeeld worden via onze facebookpagina en onze website.

Familiekunde Vlaanderen Regio Kempen vzw nodigt alle leden uit op haar jaarlijkse algemene vergadering.

PLAATS : Kasteel de Renesse, Lierselei 20
2390 Malle

DATUM-UUR : zaterdag 6 februari 2021
om 14u00

AGENDA:

1. Ondertekening van de aanwezigheidslijst
2. Vaststellen van de geldigheid van de vergadering
3. Ontslagen en benoemingen
4. Goedkeuring van het verslag van de AV van 2020
5. Goedkeuring financieel verslag over 2020
6. Goedkeuring begroting 2021
7. Goedkeuring jaarverslag 2020
8. Kwijting aan de bestuurders
9. Aanpassen van het ledenregister
10. Bespreking werking en activiteiten werkingsjaar 2021

Aanvullend aan de vergadering zal de voorzitter een kort overzicht geven over de algemene stand van zaken van Familiekunde Vlaanderen

Er zal tevens gelegenheid zijn om een bezoek te brengen aan onze bibliotheek.

Om organisatorische redenen vragen wij U om uw aanwezigheid te melden aan onze secretaris. E-mail:

secretaris@fvkempen.onmicrosoft.com

Dit alles onder voorbehoud dat de coronamaatregelen geen hindernis vormen voor een normale bijeenkomst.

IN MEMORIAM LEO VAN HERWEGEN

Marc Van den Cloot

Op 11 oktober 2020 overleed onze vriend en collega Leo Van Herwegen op 77-jarige leeftijd in Antwerpen aan de gevolgen van het vreselijke coronavirus.

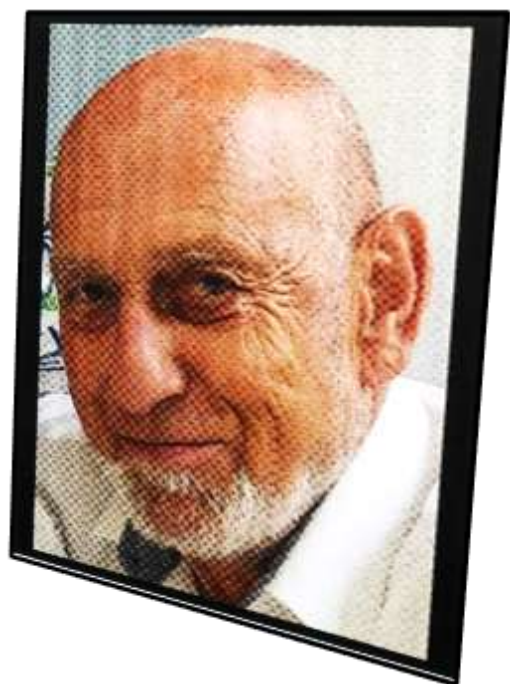
Daarmee verliest de familie een dierbare steun en toeverlaat, maar moeten ook de Heemkundige Kring van Malle en Domein de Renesse één van hun belangrijkste medewerkers afstaan. Het vertrouwde vriendelijke gezicht met een cigarillo in de mond, vaak aanwezig in het lokaal om bezoekers te ontvangen en verder te helpen, is voortaan zelf geschiedenis geworden.

Het beschrijven, ontcijferen en ontsluiten van de Renessearchieven was zijn echt levenswerk. Het leverde een enorme schat aan interessante gegevens op voor de *heemkring Domein de Renesse en FV Regio Kempen*.

Hij gaf les in *oud schrift* voor *Familiekunde Vlaanderen regio Kempen*, maakte een digitale reconstructie van het oude opperhof¹ en was een vaste waarde bij alle activiteiten die de Heemkundige Kring van Malle organiseerde. Hij was onder meer kasteelgids, lid van domeincommissie, organiseerde mee de grote tentoonstellingen over Léonard du Bus de Gisignies en 700 jaar Renesse en was tot aan zijn dood hoofdredacteur van de Renesse Koerier.

Reeds van jong af aan was hij een podiumkunstenaar en trad hij op in toneelstukken. Bovendien was hij ook een met talent gezegend kunstenaar die zowel het beeldhouwen als het tekenen, schilderen en etsen beheerste.

Terecht gaat de Heemkundige Kring in het volgend jaarboek een uitgebreid artikel aan zijn leven en werken wijden. Maar bovenal was hij een lieve, rustige levensgenieter met veel zin voor humor, kortom een aangename man die wij heel erg gaan missen.

Namens Familiekunde Vlaanderen Regio Kempen bieden wij zijn echtgenote Maryse, zijn kinderen, schoonkinderen, kleinkinderen en achterkleinkind onze oprechte blijken van deelneming aan.

¹ De huidige gebouwen 'De Renesse' zijn eigenlijk de verbouwde vroegere dienstgebouwen van het kasteel (opperhof) dat aan de rand van de vijver lag

op het huidig graspleintje. De vier hoektorens worden gemarkeerd door stenen zuilen. Zie de foto op het voorblad van De Kempense Genealogie.

Mariette Backs

(bron: arch.be)

Joannes Baptista Peeters doop of herkomst **Marckgravelije**

x kerkelijk 07-01-1755 met

Anna Maria Loossens doop of herkomst **Sint Niklaas**

getuigen Nicolao Loossens - Joannes Baptiste Vleminckx

Petrus Josephus Vermaes doop of herkomst **Antwerpen**

kerkelijk 14-01-1755 met

doop of herkomst S'Gravenwezel

getuigen Jacobo Joris - Ignatio Bussele

Franciscus Josephus Chevreux doop of herkomst **Doornik**

kerkelijk 14-01-1755 met

Anna Catharina Robijns doop of herkomst **Antwerpen**

getuigen Joannes Francisco Robijns - Joannes Paulo Robijns

Nicolaus Netser doop_ of herkomst **Brussel**

kerkelijk 22-01-1755 met

Isabella Steurs doop of herkomst **Antwerpen**

getuigen Joannes Francisco Franssens - Joannes Baptiste Laback

Henricus Marien doop of herkomst **Zoerle**

kerkelijk 26-01-1755 met

Maria Anna Broothuijsen doop of herkomst **Retie**

getuigen Joannes Schuerweghen - Jacobo Schuerweghen

Adrianus Colbunder doop of herkomst **Betekom**
kerkelijk 29-09-1755 met
Anna Catharina Oppenbrouwer doop of herkomst **Schelle**
getuigen Petro Van den Poel - Judoco Oste

Jacobus Braumels doop of herkomst **Brecht**
kerkelijk 11-10-1755
Maria Catharina Wafelaer doop of herkomst **Antwerpen**
getuigen Joannes Baptiste Wappers - Joannes Braumels

Joannes Schoors doop of herkomst **Wijnegem**
kerkelijk 13-10-1755 met
Catharina Van Put doop of herkomst **Mortsel**
getuigen Joannes Baptiste Hasaert - Henrico Van Put

Franciscus Wijnborgh doop of herkomst **Mechelen**
kerkelijk 26-10-1755 met
Elisabetha Lauwers doop of herkomst **Eppegem**
getuigen Guilielmo Wijnborgh - Judoco Oste

Jacobus Tollenaer doop of herkomst **Antwerpen**
kerkelijk 31-10-1755 met
Jacobina Arnouts doop of herkomst **Wuustwezel**
getuigen Adriano Verhoeven - Thomas Dobbeleer

Simon Poppelmon doop of herkomst **Antwerpen**
kerkelijk 26-10-1755 met
Henrica Van Rijsewijck doop of herkomst **Alphen**
getuigen Michaele Claessens - Guilielmo Poppelmon

Arnoldus Josephus Van Lamsen doop of herkomst **Antwerpen**
kerkelijk 08-11-1755 met
Dorothea Cocx doop of herkomst **Diest**
te Antwerpen
getuigen Petro Francisco Du Four - Judoco Oste

Jacobus Huijbreghts doop of herkomst **Wortel**
kerkelijk 09-11-1755 met
Anna Catharina Van Bilistort doop of herkomst **Leuven**
getuigen Rumoldo Willemsens - Joannes Francisco Jaspers

Ferdinandus Josephus Prevost doop of herkomst **Lille**
kerkelijk 01-12-1755 met
Catharina Quilthout doop of herkomst **Antwerpen**
getuigen Augustino Mebus - Jacobo Mertens

Petrus Dielen doop of herkomst **Schoten**
kerkelijk 18-04-1756 met
Elisabetha Van Nuffel doop of herkomst **Balder**
getuigen Anthonio Moons - Cornelio Dielen

Gerardus Nicolaus Van den Clijnen doop of herkomst **Diest**
kerkelijk 01-05-1756 met
Catharina Achten doop of herkomst **Peer**
getuigen Gerardo Smekens - Guilielmo Biddelo

Joannes Baptista Van De Craen doop of herkomst **Balen**
kerkelijk 09-05-1756 met
Anna Lanckhens doop of herkomst **Deuren**
getuigen Egidio Molaerdt - Francisco Lanckhens

Petrus De Backer doop of herkomst **Grobbendonk**
kerkelijk 27-05-1756 met
Barbara Boeijkens doop of herkomst **Antwerpen**
getuigen Nicolao Boeijkens - Guilielmo Beeckendorp

Petrus Van Laer doop of herkomst parochiani de **Lille**
kerkelijk 24-05-1756 met
Catharina Verheijen doop of herkomst parochiani de **Lille**
getuigen Henrico De Coster - Cornelio Van Laer
 2de graad verwantschap

Joannes Franciscus Smolders doop of herkomst **Antwerpen**
kerkelijk 30-05-1756 met
Maria Van Bresou doop of herkomst **Namen**
getuigen Jacobo Van Besou - Cornelio Smolders

Joannes Baptista Verbeeck doop of herkomst **Wilrijk**
kerkelijk 15-06-1756 met
Clara Bartholomeus doop of herkomst **Herenthout**
getuigen Joannes Petro Franck - Petro Lumeneer

Theodorus Andreas Laureijssens doop of herkomst **Antwerpen**
kerkelijk 17-06-1756 met
Joanna Lauwaerts doop of herkomst **Gestel bij Eindhoven**
getuigen Judoco Francisco Van de Velden - Gerardo Govaers

Antonius Merone doop of herkomst **Bermon la mote**
kerkelijk 17-06-1756 met **(Berlamont)**
Anna Maria Coppal doop of herkomst **Retie**
getuigen Joannes Baptiste Benoit - Francisco Petein

Christianus Kueber		doop of herkomst Tirol
kerkelijk 20-06-1756	met	
Elisabetha Catharina Minnen		doop of herkomst Antwerpen
getuigen Josepho Minnen - Thomas Knippel		
Jacobus Renders		doop of herkomst Herentals
kerkelijk 29-06-1756	met	
Maria Compans		doop of herkomst Milbracht (bisdom Luik)
getuigen Joannes Campans - Simon Balthazar Hendrickx		
Dominicus Josephus Mertens		doop of herkomst Antwerpen
kerkelijk 04-07-1756	met	
Maria Schillemans		doop of herkomst St.Job in't Goor
getuigen Jacobo Mertens - Judoco Oste		
Gerardus De Keirsmakers		doop of herkomst Meuzegem
kerkelijk 18-07-1756	met	
Anna Margareta Dierickx		doop of herkomst Gierle
getuigen Francisco De Keirsmakers - Joannes Baptiste Van Dael		
Franciscus Josephus Simons		doop of herkomst Herentals
kerkelijk 26-07-1756	met	
Catharina Francisca Hofkens		doop of herkomst Antwerpen
getuigen Joannes Francisco De Vos - Cornelio Hofkens		
Petrus Marcelis		doop of herkomst Zoersel
kerkelijk 08-08-1756	met	
Maria Fabreels		doop of herkomst Oostmalle
getuigen Andreas Van Gheel - Francisco Verwilt		
Petrus Bervoets		doop of herkomst Wechelderzande
kerkelijk 14-08-1756	met	
Joanna Elisabetha Leestmans		doop of herkomst Hoogstraten
getuigen Joannes Naegels - Francisco Van der Heijden		
Franciscus Mari		doop of herkomst Herentals
kerkelijk 15-08-1756	met	
Maria Anna Sels		doop of herkomst Turnhout
getuigen Joannes Norberto Van De Venne - Joannes Morinckx		
Marcus Duijmelinx		doop of herkomst Antwerpen
kerkelijk 19-08-1756	met	
Elisabetha Saldien		doop of herkomst Tielen
getuigen Nicolao Valle - Joannes Dens		

Cornelius De Voght		doop of herkomst Arendonk
kerkelijk 07-11-1756	met	
Catharina Coppens		doop of herkomst Arendonk
getuigen Joannes Francisco Firer - Jacobo Leonardo Wijckmans		
Petrus Covens		doop of herkomst Schilde
kerkelijk 10-11-1756	met	
Maria Catharina Van Aelst		doop of herkomst Zandhoven
getuigen Guilielmo Covens - Martino Van Aelst		
Joannes Baptista De Greef		doop of herkomst Niel
kerkelijk 30-12-1756	met	
Anna Van Gool		doop of herkomst Wechter
getuigen Petro Segers - Eduardo Willaert		
Joannes Franciscus Claukens		doop of herkomst Antwerpen
kerkelijk 08-01-1757	met	
Joanna Catharina Steijnen		doop of herkomst Turnhout
getuigen Guilielmo Claukens - Martino Van de Put		
Joannes Franciscus Batens		doop of herkomst Emmelen
kerkelijk 08-01-1757	met	
Elisabetha Dellen		doop of herkomst Antwerpen
getuigen Michaele Dellen - Joannes Vloeberghs		
Guileilmus Van den Abeele		doop of herkomst Herne
kerkelijk 15-01-1757	met	
Maria Theresia Boegaert		doop of herkomst Antwerpen
getuigen Petro Jacobo Gijsbregts - Joannes Cornelio Bogaert		
Guileilmus Josephus Alard		doop of herkomst Brussel
kerkelijk 22-01-1757	met	
Gertrudis Takels		doop of herkomst Asse
getuigen Joannes Valckx - Henrico Hodister		
Joannes Cornelius Verbert		doop of herkomst Orselaer (Aartselaar)
kerkelijk 02-02-1757	met	
Maria Catharina De Nois		doop of herkomst Antwerpen
getuigen Paschasio Verbert - Nicolao Josepho Pierle		
Jacobus Josephus Chaele		doop of herkomst Antwerpen
kerkelijk 06-02-1757	met	
Maria Elisabetha Vekemans		doop of herkomst Turnhout
getuigen Melchior Vijgh - Petro Liekens		

Cornelius De Vet kerkelijk 25-05-1757	met	doop of herkomst Riel bij Breda
Cornelia Bax getuigen Nicolao Reijns - Joannes Nijpers info 3de graad verwantschap		doop of herkomst Poppel
Cornelius Peeters kerkelijk 29-05-1757	met	doop of herkomst Rumst
Cornelia Francisca Oerlemans getuigen Philippo Van Dijck - Joannes Baptiste Van Boven		doop of herkomst Oosterhout
Jacobus Larans kerkelijk 30-05-1757	met	doop of herkomst Antwerpen
Elisabetha Zelis getuigen Joannes Jacobs - Mathias Oliviers		doop of herkomst Lanckeren bij Maaseik
Melchior Van Sant kerkelijk 30-05-1757	met	doop of herkomst Lier
Maria Hole getuigen Anthonio Van Nieuwenhuijsen - Norbertus Van de Velden		doop of herkomst Gastel
Judocus Van Dosselaer kerkelijk 09-06-1757	met	doop of herkomst Santbergh
Isabella Van Sittaert getuigen Joannes Van Dongen - Joannes Baptista Wachters		doop of herkomst Antwerpen
Joannes Sol kerkelijk 09-06-1757	met	doop of herkomst Reusel
Cornelia Driedonckx getuigen Cornelio Boers - Francisco Mortelmans		doop of herkomst Antwerpen
Henricus Huijgen kerkelijk 12-06-1757	met	doop of herkomst Antwerpen
Maria Anna Schenaerts getuigen Joannes Truijteurs - Joannes Baptiste Huygen		doop of herkomst Turnhout
Ernestus De Fre kerkelijk 22-06-1757	met	doop of herkomst Maastricht
Maria Verwijnt getuigen Rumoldo Willemsens - Florentius Chopin		doop of herkomst Antwerpen
Simon Scrijkens kerkelijk 30-06-1757	met	doop of herkomst Weert
Anna Catharina Naijens getuigen Cornelio Van Camp - Joannes Van den Bosch		doop of herkomst Boxel

Jacobus Kluppel		doop of herkomst Roermond
kerkelijk 05-07-1757	met	
Maria Vincken		doop of herkomst Antwerpen
getuigen Joannes Adriani Vinckevleugel - Joannes Kluppel		
Cornelius Tilemans		doop of herkomst Rozendaal
kerkelijk 24-07-1757	met	
Maria Magdalena Schaers		doop of herkomst Antwerpen
getuigen Francisco De Vos - Josepho Deijens		
Joannes Boogers		doop of herkomst Antwerpen
kerkelijk 02-08-1757	met	
Maria Elisabetha Coenen		doop of herkomst Breda
getuigen Petro Jacobo Bras - Florentio Chopin		
Anthonius Josephus Fonteijn		doop of herkomst Gorent Rem Croij
kerkelijk 02-08-1757	met	
Maria Theresia Huijgens		doop of herkomst Antwerpen
getuigen Petro Willebrordo Huijgens - Florentio Chopin		
Josephus Stephanus Le Brun		doop of herkomst Ieper (Iprensis)
kerkelijk 07-08-1757	met	
Maria Catharina De Backer		doop of herkomst Eksaarde
getuigen Petro Geeraerts - Florentio Chopin		
Joannes Baptista Huijsmans		doop of herkomst Hoboken
kerkelijk 15-08-1757	met	
Maria Theresia Vergroesen		doop of herkomst Zundert
getuigen Joannes Huijsmans - Joannes Vergroesen		
Daniel Calle		doop of herkomst Gent
kerkelijk 27-08-1757	met	
Ida Ploegmakers		doop of herkomst Eirse of Eise in majeratu
getuigen Carolo Josepho Lemmens - Philippo Van Weirelijckhuijsen		
Joannes Franciscus Van Der Slote		doop of herkomst Egom
kerkelijk 30-08-1757	met	
Anna Michielsens		doop of herkomst Meer
getuigen Jacobo Merx - Guilielmp Gripe		
Angelus Leonardus Boncour		doop of herkomst Roermond
kerkelijk 18-09-1757	met	
Joanna Maria Dierix		doop of herkomst Antwerpen
getuigen Petro Josepho Mattijssens - Jacobo Dierix		

Joannes Baptiste Molle doop of herkomst **Marchienne-au-Pont**
kerkelijk 21-09-1757 met
Maria Catharina Lolij doop of herkomst **pago de Herme**
getuigen Florentio Chopin - Jacobo Buijs

Theodorus Van den Eijnde doop of herkomst **Rotterdam**
kerkelijk 27-09-1757 met
Elisabetha Van der Kun doop of herkomst **Den Haag**
getuigen Dno Carolo Proli - Dno Henrico Petro Van der Kun

Waltherus Josephus Buijs doop of herkomst **Antwerpen**
kerkelijk 02-10-1757 met
Joanna Exsteen doop of herkomst **Meuzegem**
getuigen Joannes Anthonio Stoffels - Lamberto Francisco Buijs

Cornelius Bresseleers doop of herkomst **Schoten**
kerkelijk 12-10-1757 met
Helena De Winter doop of herkomst **Schoten**
getuigen Cornelio Dilens - Jacobo Peeters

Joannes Hasselbergh doop of herkomst **Wommelgem**
kerkelijk 29-10-1757 met
Petronilla Henrica Voermans doop of herkomst **Kalmthout**
getuigen Petro Waltero Hasselbergh - Jacobo Bruijninx

Henricus Godfri doop of herkomst **Bergen-op-Zoom**
kerkelijk 30-10-1757 met
Catharina Simons doop of herkomst **Antwerpen**
getuigen Jacobo Van Brusselen - Florentio Chopin

Cornelius Laddijn doop of herkomst **Antwerpen**
kerkelijk 06-11-1757 met
Gertrudis Verstraten doop of herkomst **Berchem**
getuigen Francisco Laddijn - Joannes Verstraten

Nicolaus Carolus Josephus Davids doop of herkomst **Leuven St.Petri**
kerkelijk 11-11-1757 met
Anna Catharina Bollaers doop of herkomst
getuigen R.Dno Christiano Havermans - Florentino Druon Chopin

Hubertus Van Eupen doop of herkomst **Eindhoven**
kerkelijk 20-11-1757 met
Joanna Maria Van Opstal doop of herkomst **Turnhout**
getuigen Joannes Francisco Dilis - Bernardino Antonissen

Cornelius Jacobus Quirens doop of herkomst **Hoeven**
kerkelijk 13-12-1757 met
Catharina Van Brussel doop of herkomst **Gemert**
getuigen Gabriel Sibrechts - Hnerico Niemans

Jacobus Van Barckelaer doop of herkomst **Kontich**
kerkelijk 20-12-1757 met
Catharina Ruelens doop of herkomst **Corbeek maas diliam.?**
getuigen Petro Speulders - Laurentio Cassa

Vocht beneffens Willem Wijnants gaerden-
 man van dese bovengemelde somme
 van drij hondert en vijffentwintigh
 guldens courant sine com ende myt de
 bovenstaende contract van uytcoop
 ten vollen voldoen ende betaelt te sijn
 consenterende oversulcx in de cassatie
 endijens volgens wordt dese gecasseert
 coram Jan Corsten Wouter Meijnendoncx
 ende Godefridus Zacharias Schepenen
 Dobb: geschreven op segel van
 12 st(uive)rs
 Roelant
 De Vocht
 youtor gevaerts
 Jan Corsten
 Wouter meijnendoncx
 G: Zacharias
 mij present
 Jo(ann)es Bap(tis)ta Janssen Secr(etaris)

Vocht, beneffens Willem Wijnants gaerden-
man van dese bovengemelde somme

van drij hondert en vijffentwintigh

guldens courant comende uyt

bovenstaende contract van uytcoop
ten vollen voldoen ende betaelt te sijn

consenterende oversulcx in de cassatie

en dijens volgens wordt dese gecasseert
coram Jan Corsten Wouter Meijnendoncx

ende Godefridus Zacharias Schepenen
Dobb(el) Geschreven op segel van
12 st(uive)rs

Roelant

De Vocht,

Peeter Gevaerts

Jan Corsten,

Wouter Mijnd(o)nckx,

G: Zacharias

Mij present

Jo(ann)es Bap(tis)ta Janssen Secr(etaris)

TRANSCRIPTIE OUD SCHRIFT "COOP BRIEF"

Den onderschreven Marcellianus de Voeght bekend bij-----
desen wel ende deughdelyck verkocht te hebben aen, ende ten
proffytte van Robertus Jansens, den welcken is accepterende, een

een woonhuys met een particken landt, groot een gemedt daer-----
mede gande, actuelyck in pachte gebruyckt bij tacite reconduc
tie door Ernestus Clayssens, gestaen ende gelegen binnen de prochie

van Hardoye wat noort van de kercke, onder d'heerlyckhede van-----
Ougierlande, dit met alle de drooghe ende groene cattheylen daer
op staende ende medegaende, geene gesondert nochte gereserveert,
alleenelyck ter reserve van s'pachters landts pris, desen coop

geschiet mits voortter gode ses schelen parisis lyfcoop een tonne-----
in banden, voor gratuitydt, aens s'verpacters huysvrauwe
een engelsche guyné in specie ende voor de coop somme
principael de somme van een hondert vyf en dertigh ponden

grooten wisselgeldt, boven alle oncosten soo van erven onterf-----
ven, sheeren marcht gelden, thienden penninck ende issue
indien der valdt, den cooper sal in het gebruyck komen
ende jouisséren van synen coop met den eersten mey

aenstaende aldus gedaen onder het verbandt ende oblygatie-----
reciproquelyck als naer rechte met renunciatie als naer stylle,

actum tot Oost Nieuwkercke desen 20 en feby 1769 Baptista Beheydt-----

Coop brief

Den onderschreven marcellianus de voeght bekent bij
desen wel ende deughdelyck verkocht te hebben aen ende ten
proffytte van Robertus Jansens, den welcken is accepterende een
een woonhuys met een particken landt groot een gemedt daer
mede gande, actuelyck in pachte gebruyckt bij tacite reconduc
tie door Ernestus Clayssens, gestaen ende gelegen binnen de prochie
van Hardoye wat noort van de kercke, onder d'heerlyckhede van
Ougierlande, dit met alle de drooghe ende groene cattheylen daer
op staende ende medegaende, geene gesondert nochte gereserveert
alleenelyck ter reserve van s'pachters landts pris, desen coop
geschiet mits voortter gode ses schelen parisis lyfcoop een tonne
in banden, voor gratuitydt aens s'verpacters huysvrauwe
een engelsche guyné in specie ende voor de coop somme
principael de somme van een hondert vyf en dertigh ponden
grooten wisselgeldt, boven alle oncosten soo van erven onterf
ven, sheeren marcht gelden, thienden penninck ende issue
indien der valdt, den cooper sal in het gebruyck komen
ende jouisséren van synen coop met den eersten mey
aenstaende, aldus gedaen onder het verbandt ende oblygatie
reciproquelyck als naer rechte met renunciatie als naer stylle
actum tot oost nieuwerkercke desen 20 feby 1769 Baptista Beheydt

Colofon

De Kempense Genealoog is het digitale tijdschrift van Familiekunde Vlaanderen - Regio Kempen.
De uitgave verschijnt in de maanden maart, juni, september en december.

Richtlijnen voor artikels

Maak de artikels op in het lettertype *Calibri 12*. Maak de tekst op in één kolom. Artikels digitaal bezorgen bij Victor Bertels voor de 1ste van de maand waarin het blad verschijnt. Elke auteur is verantwoordelijk voor haar of zijn artikels.

Redactie van het tijdschrift

Victor Bertels, Patrick De Maesschalck,
Ludo Lathouwers, Ludo Proost

Verantwoordelijke uitgever

Victor Bertels

Foto op het voorblad

Het kasteel van de graven de Renesse te Oostmalle.
Met dank aan het [Domein de Renesse v.z.w.](#)

Web

[Familiekunde Vlaanderen Regio Kempen](#)

Webmeester - Dago Peeters

Regio Kempen op [Facebook](#)

Overname van artikels

Neem contact op met de auteur of met de verantwoordelijke uitgever

Verwijzing naar een artikel

We stellen het op prijs dat u bij overname of verwijzing de auteur en ons tijdschrift als bron vermeldt. Bijvoorbeeld op deze manier:
JANSSENS, B., 'Genealogie in de regio Kempen', in *De Kempense Genealoog*, 2 (2020), 15-23.

Maatschappelijke gegevens

Naam Familiekunde Vlaanderen Regio Kempen v.z.w.

Zetel Thierry de Renesselaan 1, 2390 Malle

Ondernemingsnummer - 0877 340 650

Rechtspersonenregister - Antwerpen

Bankrekening - BE94 7350 4976 3614

Alle **correspondentie** voor de vereniging sturen naar de secretaris Patrick De Maesschalck,
Jos De Schutterstraat, 2280 Grobbendonk.
Telefoon (014) 88 22 84.

Bestuur van de vereniging

Klik op de naam van de gewenste geadresseerde om met haar of hem per e-mail contact op te nemen.

Voorzitter	Marc Van den Cloot
Ondervoorzitter	Frans Renaerts
Secretaris	Patrick De Maesschalck
Penningmeester	Victor Bertels
Bestuursleden	Mariette Backs
	Maria De Bie
	Gerard Keyzers
	Ludo Lathouwers
	Dago Peeters
	Theo Peeters
	Ludo Proost
	Andre Sannen
	Herman Van de Leur

Erevoorzitter	Eugeen Van Autenboer (†)
Erebestuurslid	Florent Bosch (†)
Ereleden	Elisa Nijs (†), Jos Van Breen (†), Gilbert De Lille (†)